

*Що було колись, те буде й знов.
Місячне затемнення вперше зафіксовано
721 р. до Різдва Христового.*

**Із щоденника Арієтті з прислів'ями
і приказками на кожен день, 19 березня**

Саме Кейт закінчила розповідь про роздобудьків, після того як виросла. Вона написала її багато років по тому для своїх чотирьох дітлахів, як пишуть історичний або біографічний роман — беручи потроху з різноманітних джерел: щось вона пам'ятала сама, щось їй повідали, а про дещо, ліпше одразу зізнатись, вона просто здогадалась. Найчудовішим джерелом став вікторіанський нотатник із золотою окрайкою, знайдений Кейт у мисливському будиночку в маєтку Стаддінгтон поблизу Лейтон-Баззерда, що у Бердфордширі.

Старий Том Добринсон, егер, ніколи не хотів, щоби ця історія була записана на папері, та оскільки він уже багато років був дуже мертвий, тоді як малеча Кейт — дуже жива, вона припускала, що він — де б він зараз не опинився (а з прізвищем Добринсон це напевне були Небеса) — можливо, подолав би своє упередження і, хтозна, навіть вибачив і зрозумів. Хоч би там як, Кейт, після деяких розмірковувань, вирішила ризикнути.

Коли Кейт сама ще була дитиною, то жила з батьками в Лондоні, і з ними також мешкала літня жінка (гадаю, вона

доводилась їм якоюсь родичкою), місіс Мей. І саме вона довгими зимовими вечорами перед коминком навчала Кейт плести гачком та розповіла дівчинці про роздобудьків.

У ті часи Кейт була впевнена в тому, що вони існують — крихітний народець, подібний до людей, що живе своїм потаємним життям у підполі та за дерев'яною обшивкою в затишних старезних будинках. І тільки значно пізніше їй обсіли сумніви (проте даремно, як вона невдовзі переконалась: з нею трапилися події, значно несподіваніші та незвичайніші, що їх місіс Мей і уявити не могла).

Цю історію місіс Мей дізналась з чуток і зізнавалась — насправді їй вартувало зусиль переконати Кейт, що вона сама ніколи на власні очі не бачила жодного роздобудька. Усі відомості про цих створінь вона отримала з інших рук — від свого меншого брата, маленького хлопчика, який, у цьому вона зізнавалась теж, не лише мав багату уяву, але й любив дражнити своїх сестер. Отож, вирішила Кейт, — розмірковуючи про це згодом, — хочеш — вір, а хочеш — ні.

І, правду кажучи, десь за рік вона почала забувати про це: оповідку про роздобудьків вона заштовхала на задвірки пам'яті, разом з іншими дитячими фантазіями. За цей рік вона змінила школу, знайшла нових друзів, їй подарували песика, вона стала на ковзани і навчилась їздити на велосипеді. Тож у дівчинки не залишилось жодної думки про роздобудьків (вона не помітила незвичайного хвилювання у завжди спокійному голосі місіс Мей), поки якимось напровесні за сніданком жінка не простягнула їй листа через стіл:

— Гадаю, тебе це зацікавить, Кейт.

Це анітрохи не зацікавило Кейт (на той час їй було близько одинадцяти років): вона двічі спантеличено переглянула листа, але геть нічого не втямила. Це був лист адвоката з контори «Джобсон, Трінг, Злобстон і Злобстон», рясно пересипаний довжелезними словами на кшталт *вигодоздобувач* та *успадкування*, втім, навіть слова середнього розміру поєднувалися таким дивовижним чином, що втрачали

будь-який сенс. (Приміром, що міг означати вислів *вільна нерухомість*? Що довше вона міркувала, то безглуздішими вони здавалися. Та й імен у листі було чимало — Стаддінгтон, Добринсон, Амберфорс, Поклінтон — і ціле сімейство на прізвище *небіжчик*, але з маленької літери «н».

— Спасибі, — гречно подякувала Кейт, повертаючи листа.

— Можливо... — мовила місіс Мей (Кейт помітила, що її щоким ледь помітно спалахнули, наче від сором'язливості), — ти захочеш поїхати зі мною.

— Поїхати куди?.. — здивувалась Кейт.

— Люба, нащо ж я показувала тобі листа! До Лейтон-Баззерда, звісно.

Лейтон-Баззерд? Багато років по тому, описуючи цю сцену своїм дітям, Кейт розповіла, що від цих слів її серденько дужче закалатало, і сталося це раніше, ніж її мозок зрозумів їх значення. Лейтон-Баззерд... вона колись чула цю назву: якесь англійське містечко... у Бедфордширі чи деінде?

— Там знаходиться будинок бабці Софі, — підказала місіс Мей. — Де мій брат нібито бачив роздобудьків. — І перш ніж Кейт вгамувала своє дихання, продовжила діловитим тоном: — Мені залишили невеличкий котедж у Стаддінгтонському маєтку, і... — вона ще дужче зашарілась, так буцімто збиралась сказати якусь фантастичну річ, — триста п'ятдесят п'ять фунтів. Досить, — додала вона, щасливо посміхаючись, — аби полагодити його.

Кейт мовчала. Вона витріщалась на місіс Мей, притуливши стиснуті рученята до серця, щоб заспокоїти його.

— І ми побачимо будинок?.. — хрипко спитала дівчинка.

— Авжеж! Ось чому ми їдемо!

— ...побачимо будинок бабці Софі?

— О-о, цей будинок? Він називається Фірбенк-Гол, — Місіс Мей трохи розгубилась. — Не впевнена. Ми можемо спитати, звісно; але це залежить від його теперішнього власника.

— Я мала на увазі, — вела далі Кейт, силкуючись заспокоїтися. — Навіть якщо ми не потрапимо всередину, ви мо-

жете показати мені ґратки і шхил; а в трохи прочинені вхідні двері — місце, де стояв годинник. Просто швиденько тицьнете туди пальцем, — і оскільки місіс Мей досі вагалась, Кейт несподівано додала тоскним голосом: — Ви ж вірите в їх існування? Чи це була, — вона затнулась, — лише оповідка?

— А що, як це лише оповідка? — хутко перепитала місіс Мей. — Це ж була хороша історія? Збережи свою здатність дивуватися, дитино, і не сприймай усе так прямо. Усе, що ми не пережили самі, на власному досвіді, звучить наче оповідка. Тож нам залишається тільки шукати докази.

— Шукати докази? — А їх було, трохи заспокоївшись, зрозуміла Кейт, чимало. Ще до того, як місіс Мей розповіла їй про роздобудьків, дівчинка підозрювала про їх існування. Бо як іще пояснити постійне, але непоясненне зникнення звичайних дрібничок у будинку? Не тільки шпильок, голок, олівців, промокального паперу, сірникових коробок та подібних речей. Навіть за своє коротке життя Кейт помітила, що як не зазирати до шухлядки певний час, то ніколи не знайдеш її уміст точнісінько таким, як ти його залишила, — щось та зникне: твій найкращий носовичок, шпилька для волосся, сердолікове сердечко, щаслива монетка. «Але ж я поклала її в цю шухляду», — як часто вона промовляла ці слова і як часто чула їх?

А ще ж горище! «Я цілком упевнена, — цього тижня бідкалась мати Кейт, стоячи навколішки перед відчиненою скринєю та марно шукаючи пряжки для черевиків, — що поклала їх сюди разом із віялом зі стаусячого пір'я. Я загорнула їх у клапоть чорної тканини і поклала сюди, якраз нижче ручки...» І так само з шухлядами письмового столу, швацькими кошиками, коробками для ґудзиків. На ранок у чайниці ніколи не було стільки ж чаю, як учора ввечері. Стільки ж рису, якщо на те пішло, та грудкового цукру. Так, вирішила Кейт, доказів ціла купа, якщо знати, де шукати.

— Гадаю, — замислено сказала вона і почала складати серветку, — деякі будинки їм більше до вподоби, ніж інші.